

Evo, mi smo se zaputili za jednim od najzanimljivijih ljudi u povijesti Crkve i svijeta uopće, za svetim Franjom iz Asiza s nadom kako ćemo Franjinim stopama sigurnije i radosnije slijediti Isusov put.

Franjo je bio doslovno zaljubljen u Ljubav, u Boga, u poniznost, poslušnost i siromaštvo, u sve što je lijepo i uzvišeno, u svijet i u sva Božja stvorenja.

U povijest je ušao s imenom svoga grada. Franjo je nezamisliv bez Asiza, Asiz jedva postoji bez Franje. Ovaj je čovjek tom gradu poklonio svoju veliku dušu, ljubav kakvu je malo koji građanin svijeta podario rodnome gnijezdu. Asiz je ljepotom svojih crkava i trgova, privlačnošću uličica s uvijek zelenim lođama u kojima nikada nije zamirala pjesma čeznutljivih srdaca, čarom svoje okolice ispresijecane velikim čempresima i sanjivim maslinicima, vedrinom neba i bogatstvom sunca, trajnim bistrinama i dalekim horizontima, ljupkošću prirode i snažnim ritmom života – razbudio sve snage Franjine idealne duše.

Franjina zanosna i raspjevana duša tražila je razvezenim snagama svoj ideal. Pronašao se kao leptir na livadi, zablješten ljepotom, suncem, životom, vedrinom, dubokom otajstvenom čežnjom koja je bila plod životne nabujalosti. Mladost je kao proljeće kad zašume potoci, razlete se ptice nebeskim modrinama, zablješti sunce, raspjeva se priroda, pa sve postaje raskošni blagdan života. Kako danas stravično djeluju neki ispijeni mladi očajnici po našim ulicama i kafićima.

Zanosan a bogat, bezbrižan a vedar, pristupačan i drag, Franjo je postao idolom i vođom asiške mladeži. Izvrstan pjevač, rođeni pjesnik, otmjeni gospodin, u raskošnom odijelu trubadura, s flautom u ruci, uljepšavao je jutro i večeri na asiškom trgu, ispunjao noći i budio snove pod prozorima asiških ljepotica. Klapa je pjevala, pjesma se šuljala ulicama, srca su treperila kao granje masline, grad je bio ispunjen pjesmom i životom. Najljepši ukras i najveći ponos svakoga mjesta jest njegova zdrava, vedra i nasmijana mladež.

Skupina koju je Franjo vodio zvala se Vitezovi okruglog stola. Dakako, sve mladići boljih, to jest bogatijih obitelji! Izabrana jela, pića, smijeh, pjesma, razgovori o junaštvu i ljubavi, o djevojkama i uspjesima u svezi s njima, o malim tugama i mladenačkim tajnama i – nesumnjivo – sloboda govora i ponašanja koja ranjava ideal i muti bistrinu nedužnosti. Takva je mladost. Pri tom posebno osjetljive, čiste i nedužne duše odmah osjete ubod u srce, izbije im crvenilo na lice uvijek kad čista radost počne skretati u niskost. Trenutak, kad se savršeno zapaža kako tko reagira, to jest kakvu ima dušu. Legenda Tri druga nas izvješćuje da se Franjo nikada nije pridružio takvim razgovorima. Sjena bi mu prešla preko čela, ugasio bi se osmijeh, cvijet se zatvarao.

Znači, vođa mladih bio je drukčiji od svih! To je vrlo važno zapaziti, odmah naglasiti. To je odsjaj Franjine duše. Vatrene mladići zalijetali su se među djevojke, a one su, kao sve djevojke na svijetu i u sva vremena, tako bježale da ih je puž mogao dostići, opirale se zagrljajima tako snažno da ih uopće nije trebalo svladavati. Iako je sve to bilo u granicama tadašnjih običaja, Franjo, vođa, uvijek je stajao po strani, sam, neobično zamišljen, gotovo izgubljen. Jasno, drugovi su ismijavali njegovu nespretnost, bojažljivost. Čudan vitez, koji se boji djevojačkih draži!

Franjo u metežu dražesnih ponuda i glasnih poziva na mladenačku radost postaje čovjek izoštrana sluha za Božju riječ. U noćnim nemirima čuje kako mu Gospodin povjerljivo kaže: Franjo, tko ti može učiniti više: gospodar ili sluga, bogataš ili siromah? Kad je Franjo odgovorio da mu može bolje učiniti gospodar, Gospodin je odmah dodao: Zašto, dakle, zbog sluge ostavljaš gospodara, a zbog siromašnog čovjeka bogatoga Boga? Nato će mu Franjo: Gospodine, što hoćeš da činim? I kasnije je u svim dilemama Franjo uvijek klečeći pred križem postavljao isto pitanje i od Gospodina dobivao odgovore prije svih važnih odluka. Franji su se posebno u srce usjekle evanđeoske riječi koje je čuo na misi u Porcijunkuli: „Tu dvanaestoricu posla Isus i naredi im: K poganima ne idite, ni u jedan samarijski grad ne ulazite, nego naprotiv, idite k izgubljenim ovcama doma Izraelova! Na svom put navješćujte: Blizu je kraljevstvo nebesko! Liječite bolesne, uskrisujte mrtvace, čistite gubavce, izgonite zle duhove! Badava ste primili, badava dajte! Ne pribavite sebi u pojase ni zlatnika, ni srebrenika, ni bakrenika; ni torbe na put, ni dviju haljina, ni obuće, ni štapa! Jer, vrijedan je radnik plaće svoje“ (Mt 10, 1-10).

Prije točno 800 godine papa Inocent III potvrdio je Pravilo reda svetoga Franje iz Asiza čime je započelo djelovanje jedne redovničke zajednice koja se kroz proteklih osam stoljeća razgranala po cijelom svijetu. Treba naglasiti da naša snaga nije u brojevima franjevac, nego u snazi poslanja. Ipak i statistika pokazuje sliku stanja našega bratstva u svijetu. Tako danas smo u svijetu prisutni u 113 zemalja. Život Franjevačkog reda organiziran je u 146 jedinica ovako raspoređenih: 103 provincije, 8 samostalnih kustodija, 20 fundacija i 1 federacija. Trenutno bratstvo broji 15.030 franjevac.

Franjevci su došli u Bosnu 1291. godine i tu su trajno ostali. Franjevci u Bosni najprije su osnovali Bosansku vikariju 1340. godine a vikarija je 1517. godine izdignuta na rang provincije – redodržave.

Osnovna zadaća bosanskih franjevac kao svećenika i redovnika, bila je i ostala naviještanje Evanđelja riječju i životom. Prvotno su nakon svog dolaska u Bosnu radili na obraćenju „bosanskih krstjana“, a kasnije su, tijekom povijesti, kao duhovnici vodili bosanske katolike Hrvate. Osim što su im bili duhovne vođe, franjevci su u osmanskome razdoblju bili i njihovi politički zastupnici, prosvjetitelji, liječnici, odnosno vjerni čuvati i njegovatelji kulturnih i duhovnih zasada hrvatskoga naroda u Bosni i Hercegovini. Govoriti o kulturnoj komponenti franjevačke djelatnosti znači govoriti istodobno i o njihovoj osnovnoj zadaći – navjestiteljskoj službi. Svi kulturni plodovi njihova rada izravno ili neizravno vezani su za tu zadaću kao temeljnu značajku njihova poziva.

Franjevci su stoljećima bili gotovo jedini pastoralni kler u Bosni. U turskom periodu, kada je bilo najteže, živjeli su i djelovali u naglašenoj povezanosti sa svojim hrvatskim pukom. S njim su dijelili sve nevolje života. Zbog takve bliske suživljenosti, u narodu su nazvani ujacima, kako ih i danas u pojedinim mjestima katolici često oslovljavaju.

Službu Božju držali su, u vrijeme višestoljetne turske vladavine, najčešće na otvorenom prostoru. Do konca 17. stoljeća postojao je nevelik broj skromnih crkava, a u 18. i 19. stoljeću crkve su bile prava rijetkost, jer je i ono malo, što ih je bilo, porušeno, a nove se nisu smjele graditi. U takvim je okolnostima služba Božja, na nekom proplanku ili groblju, bila najbolja prigoda kada su katolici mogli čuti riječ, koja je za njih značila poduku i duhovnu hranu, riječ

koja je oblikovala njihov svakodnevni kršćanski život.

Provincija Bosna Srebrena danas broji 307 franjevac a sa svećanim zavjetima, 44 bogoslova, 4 novaka, 5 postulantata i 27 sjemeništaraca. Braća su raspoređena u 19 samostana i vode 71 župu. Franjevci su i duhovni asistenti Franjevačkog svjetovnog reda - FSR koji broji oko 1200 članova i Franjevačke mladeži – FRAME koja okuplja oko 1500 mladih u Bosni.

Pridružiti nam se možete: u Franjevačko sjemenište u Visoko poslije završene osnovne škole, u postulaturu u Visoko poslije završene srednje škole a poslije toga u novicijat u Livnu i na Franjevačku teologiju u Sarajevo.

Pridružite nam se!

<http://www.fraklas-gimnazija.edu.ba/>

Zašto sam došao u sjemenište?

Ima puno razloga zašto sam došao u sjemenište. Dok sam bio mlađi, privlačilo me da budem fratar – svećenik. s pet godina već sam počeo ministrirati u svojoj župi sv. Ante Padovanskog u Boću. Iz godine u godinu, sve mi se više sviđalo to zvanje. Također, imao sam strica fratara, pok. fra Petra Anđelovića. Kad mi je on dolazio u posjet, s njim sam često pričao i poželio sam živjeti kao fratar, kakav je bio moj stric. U osmom razredu posjetio sam Franjevačku klasičnu gimnaziju u Visokom. Oduševio me zajednički život i druženje s braćom, zajedničko učenje i pomaganje. Svidio mi se i život fratara koji pomaže drugim ljudima.

Kad je, nakon upisa, došao dan da krenem u Visoko, spakirao sam stvari, pozdravio se s rodbinom i obitelji te otišao u svoj novi život. Putom sam razmišljao kako ću se snaći u sjemeništu, ali s tim nije bilo nikakvih problema. Bilo me strah i škole, jer je ova gimnazija teška, ali i tu sam se dobro snašao. Uskoro je počela nastava i više nismo imali vremena razmišljati o problemima, nego smo sve više učili i družili se. Počeo sam svirati, što dosad nisam imao priliku. Zavolio sam ovaj život, sve radosti i boli koje on donosi. Nikad se neću pokajati što sam došao u sjemenište. Volio bih, kad jednog dana postanem fratar, doći u sjemenište i predavati kao profesor jedan od predmeta i biti čovjek koji će dati sve da netko drugi uspije u životu, kao što to čine moji profesori.

Mihael Anđelović, I r.